

Prima instanță: judecătoria Buiucani, mun.Chișinău (jud.S.Balmuș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.V.Pruteanu, A.Minciună, Iu.Cimpoi)

DECIZIE

17 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președinte de ședință

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Ion Druță

Petru Moraru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ministerul Educației împotriva deciziei din 04 august 2014 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Crudu Valentin împotriva Ministerului Educației privind anularea ordinului de concediere, restabilire în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral

c o n s t a t ă :

La data de 16.01.2013 Crudu Valentin a depus în instanța de judecată cerere împotriva Ministerului Educației privind anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că reclamantul, în perioada 30.12.2009-01.02.2012 a ocupat funcția de șef al Direcției învățământ preșcolar, primar și secundar din cadrul Ministerului Educației. În perioada 01.02.2012-18.12.2012 a ocupat funcția de director al Direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar general. Ambele funcții fac parte din funcții publice de conducere.

Menționează reclamantul că prin ordinul nr.676 din 09.08.2010 a Ministerului Educației a fost desemnat responsabil de coordonarea implementării planului cadru de transformare a sistemului rezidențial de îngrijire a copilului din cadrul planului anual de activitate semnat de Ministerul Educației și UNICEF pentru anul 2010. Indică recurentul că din conținutul ordinului dat rezultă că a fost numit responsabil doar pentru un an.

A mai relatat reclamantul că obligațiile coordonatorului proiectului nu au fost stabilite prin vre-un act, ci se stabileau pe parcursul activității prin indicații ale conducerii ministerului. Astfel, una dintre obligațiile sale de serviciu consta în semnarea actelor de predare primire a serviciilor acordate de către persoanele

angajate în cadrul proiectului. Actele de predare primire au fost elaborate de Direcția economico-financiară a Ministerului Educației, care solicita întocmirea și semnarea acestora și care în baza lor achita salariul. În baza actelor de predare primire se oformau rapoarte financiare trimestriale pentru UNICEF, care erau semnate de conducerea ministerului.

Indică reclamantul că la începutul anului 2011, nu a mai fost emis un ordin privind numirea altui responsabil, și, pentru a nu bloca implementarea planului a continuat să exercite atribuțiile de responsabil al proiectului.

Pentru anul 2011-2012, planul dat a inclus funcția de asistent financiar, în care, în primăvara anului 2011 a fost angajată, în baza concursului, Oprea Olga fiind emis ordinul nr.271 din 29.04.2011.

La data de 01.04.2011 Ministerul Educației a încheiat cu Oprea Olga un contract pentru servicii de asistență financiară pentru perioada 01.04.2011-31.03.2012.

La data de 13.04.2012 Ministerul Educației a semnat ordinul nr.224 prin care a angajat-o pe Oprea Olga în funcție de asistent financiar și administrativ pentru implementarea Programului privind extinderea reformelor sistemului rezidențial de îngrijire a copilului și dezvoltarea educației inclusiv pentru perioada 01.04.2012-31.12.2012.

La data de 01.04.2012, Oprea Olga a semnat un contract cu Ministerul Educației privind prestarea serviciilor de asistență financiară pentru perioada 01.04.2012-31.12.2012.

La data de 01.08.2012 Oprea Olga a depus cerere privind eliberarea din funcție.

Indică reclamantul că la data de 19.10.2012, Comisariatul General de Poliție a pornit o cauză penală pe faptul abuzului în serviciu în privința sa și directorului direcției generale economie, patrimoniu și finanțe – Ion Sobari, iar prin ordonanța din data de 20.12.2012 au fost recunoscuți în calitate de bănuți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.327, alin.(1)Cod penal.

Menționează reclamantul că la data de 25.10.2012 de către Comisia disciplinară a fost examinat cazul său, la care i s-a solicitat să prezinte explicații.

Afirmă reclamantul că atunci când i s-a solicitat să prezinte explicații nu i s-a indicat motivul, astfel încălcându-i-se dreptul la apărare și nu i s-a explicat care sunt drepturile sale în cadrul procedurii disciplinare.

Relatează reclamantul că la data de 26.10.2012 a avut loc ședința Comitetului sindical al Ministerului Educației la care s-a examinat chestiunea privind destituirea sa din funcție. Comitetul sindical și-a manifestat dezacordul în acest sens.

La data de 18.12.2012, a fost emis ordinul nr.448-p privind destituirea din funcția de director al direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar general a reclamantului începând cu data de 18.12.2012.

Consideră reclamantul că ordinul de concediere este ilegal, deoarece ceea ce este indicat în textul ordinului nu este o abatere disciplinară.

Invocă reclamantul că Ministerul Educației a aflat despre ordinul 224 din 13.04.2012 la data de 13.04.2012. Astfel, termenul de prescripție pentru atragere la răspundere disciplinară a expirat.

Afirmă reclamantul că la activitatea lui Oprea Olga, Ministerul Educației nu a avut nici o obiecție și a încheiat cu aceasta două contracte, ambele fiind semnate de conducerea Ministerului. Iar, greșeala tehnică privind angajarea lui Oprea Olga nu poate servi temei de atragere la răspundere disciplinară.

A mai indicat reclamantul că și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu conștiincios, toate actele de predare primire au fost aduse la cunoștința conducerii Ministerului și contrasemnate de aceștea precum și rapoartele financiare.

Menționează reclamantul că afirmația precum că Oprea Olga ar fi însușit ilegal suma de 80 mii lei este incorectă, deoarece banii au fost încasați în baza unor contracte individuale de muncă, semnate de Minister și Oprea Olga, care sunt în vigoare până la moment.

Afirmă reclamantul că acțiunile sale au fost legale, iar la aplicarea sancțiunii disciplinare nu s-a luat în considerație opinia Comitetului sindical, comisia nu a respectat Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.201 din 11.03.2009, la emiterea ordinului contestat a fost încălcat art.59, alin.(5) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și sancțiunea disciplinară a fost aplicată cu depășirea termenului de prescripție.

A solicitat reclamantul anularea ordinului nr.448-p din data de 18.12.2012 a Ministerului Educației, restabilirea în funcție de director al Direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar, încasarea salariului pentru perioada de lipsă forțată de la serviciu, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 24.12.2013 a judecătorei Buiucani, mun.Chișinău, cererea lui Crușu Valentin a fost respinsă.

Prin decizia din data de 04.08.2014 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Crușu Valentin a fost admis, a fost casată hotărârea din data de 24.12.2013 a judecătorei Buiucani, mun.Chișinău și emisă o nouă hotărâre prin care cererea lui Crușu Valentin a fost admisă, a fost anulat ordinul nr.448-p din 18.12.2012 cu privire la concediere, a fost restabilit Crușu Valentin în funcția de director al Direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar a Ministerului Educației începând cu data de 18.12.2012, a fost încasat salariul pentru lipsă forțată de la serviciu pentru perioada 18.12.2012-04.08.2014 în sumă de 139425 lei, a fost încasat prejudiciul moral în sumă de 7500 lei. Cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă, a fost dispusă încasarea imediată a unui salariu în sumă de 7150 lei.

La data de 06.10.2014 Ministerul Educației a depus recurs împotriva deciziei din data de 04.08.2014 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a emis decizia recurată cu încălcarea normelor materiale și procedurale.

Indică recurentul că decizia instanței de apel are caracter haotic și una și aceeași idee este formulată prin cuvinte diferite și repetată pe parcursul a mai multe alineate, fără să existe vreo legătură de cauzalitate.

Menționează recurentul că instanța de apel incorect a conchis că intimatul nu a avut nici o abatere de la obligațiile de serviciu și că Ministerului Educației nu i s-

a cauzat un prejudiciu material sau de altă natură și că toate acțiunile intimatului au fost întreprinse după coordonarea cu conducerea Ministerului Educației - cu ministrul Mihail Sleahitchi, sau viceministru T.Potîngă.

Instanța de apel indică precum că argumentele intimatului și-au găsit confirmare fără să indice care din aceste argumente și care este suportul probator.

Menționează recurentul că instanța de apel folosește termenul de ”obligații de serviciu”, avînd în vedere de fapt ”atribuțiile de serviciu”. Neclară este și folosirea sintagmei de ”abatere de la obligațiile de serviciu”, avîndu-se în vedere de fapt ”abatere disciplinară”, ceea ce ar presupunere o încălcare.

Afirmă recurentul că instanța de apel a analizat legalitatea ordinului de concediere, cînd de fapt în privința intimatului a fost emis un ordin de destituire din funcție, concedierea fiind un termen impropriu domeniului funcției publice.

Invocă recurentul că instanța de apel face referire la faptul precum că nu s-a respectat principiul prezumției nevinovăției, acest principiu nefiind reglementat de legislația muncii, avînd aplicabilitate doar în cadrul raporturilor de drept penal și procesual penal.

Relatează recurentul că în conformitate cu doctrina de specialitate, semnificația ”prezumției nevinovăției” în dreptul disciplinar nicidecum nu este similară cu semnificația ”prezumția nevinovăției” cunoscută în sfera dreptului penal. Dacă în dreptul penal, prezumția nevinovăției acționează *pînă cînd vinovăția persoanei va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public*, în dreptul disciplinar principiul prezumției nevinovăției se realizează pînă în momentul în care fapta funcționarului este calificată ca abatere disciplinară. Or, dacă realizarea principiului prezumției nevinovăției în cele două ramuri de drept ar fi similară, nici o sancțiune disciplinară nu va putea fi niciodată aplicată din simplul motiv că vinovăția nu este dovedită de un organ judiciar. Mai mult că în dreptul muncii atribuția privind aplicarea sancțiunii disciplinare aparține angajatorului.

În eventualitatea admiterii ipotezei precum că în materie de atragere la răspundere disciplinară acționează principiul prezumției nevinovăției, acesta se realizează pînă la finalizarea cercetării prealabile a faptei sesizate (prezumat) ca abatere disciplinară. Or, anume în momentul pronunțării deciziei (propunerii) comisiei de disciplină ”fapta” devine ”abatere disciplinară”.

Alineatul (3), art.59 al Legii nr.158/2008 prevede că termenul de prescripție pentru sancțiuni este de o lună de la data constatării abaterii.

Cît privește afirmația instanței de apel vizînd încălcarea de către instanța de fond a ”principiului obligativității probării temeiniciei și legalității ordinului de concediere de către angajator și nicidecum de angajat”, menționează recurentul că pîrîtul în cauzele de contencios administrativ, are sarcina probațiunii, iar angajatorul, în litigiile de muncă, trebuie să dovedească legalitatea actului contestat.

Invocă recurentul că din materialele pricinii este clar că fiecare parte și-a argumentat punctul său de vedere, angajatorul a depus referință la cererea de chemare în judecată, a anexat documente în susținerea propriei poziții, s-a prezentat în instanță, a combătut toate aserțiunile depuse de partea adversă. Intimatul și avocații săi, de asemenea, au venit cu cerere de chemare în judecată, cu solicitări de

a audia martori, cu explicații și declarații etc.

Toate aceste probe au fost analizate de instanța de fond care a hotărât că ordinul de destituire din funcție este legal.

La fel, indică recurentul că instanța de apel incorect a stabilit că ordinul de destituire nu este motivat, nefiind individualizate în mod concret faptele săvârșite de intimat în raport cu atribuțiile sale de serviciu cuprinse în fișa postului sau alt document care conține atribuțiile de serviciu.

Afirmă recurentul că raporturile de serviciu ale funcționarilor publici sunt de drept public, astfel că aplicarea în raport cu acestea a dreptului comun este complementară doar în măsura în care legea specială nu conține soluția.

În materia dreptului public acționează principiul general conform căruia ”*este interzis de a întreprinde vreo acțiune ce nu este în mod expres permisă*”, nefiind aplicabil principiul din sfera dreptului privat conform căruia ”*tot ce nu este interzis este permis*”.

Sarcinile și atribuțiile de serviciu ale funcționarului public, prin prisma art.30 alin.(6) din Legea nr. 158/2008, se regăsesc în fișa postului. Termenul de valabilitate a actului administrativ prin care Valentin Crudu fusese desemnat în calitate de coordonator al realizării Planului-cadru (ordinul nr.676 din 09.08.2010) expirase. Ajungerea la termen a actului administrativ are ca consecință încetarea oricărui efect al acestuia pentru viitor. Prin urmare, ceea ce susține instanța de apel precum că ”dacă nu se dorea de către angajator implicarea lui Valentin Crudu în proiectele din domeniul protecției copilului realizate de către Ministerul Educației și UNICEF, atunci anume angajatorul trebuie să desemneze o altă persoană responsabilă de implementarea proiectului” nu poate fi calificată decât o alterare la principiile dreptului.

În lipsa unei noi manifestări de voință a emitentului în sensul prelungirii termenului inițial, el nu mai poate fi aplicat după termenul limită, neexistând nici o posibilitate de ultraactivitate de drept a actului administrativ expirat.

Precizează recurentul că atîta vreme cît în fișa postului, nici în vreun act administrativ valabil, Valentin Crudu nu avea împuterniciri de a semna actele de primire-predare, acesta nu putea să le semneze.

Mai indică recurentul că intimatului i se impută două abateri disciplinare neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligații, conflict de interese și restricții stabilite prin lege.

Fapta intimatului a fost raportată la abaterea disciplinară specificată la lit.f) al art.57 al Legii nr.158/2008, iar dacă a fost o soluție discutabilă avînd în vedere că neglijența, în fond, reprezintă executarea superficială a sarcinilor care i-au fost încredințate funcționarului public, încadrarea dată s-a făcut pornind de la principiul *qui potest plus, potest minus* (cel care este în stare de ceva mai important este capabil și de ceva mai puțin important). Or, în măsura în care legea sancționează, simpla îndeplinire necorespunzătoare a sarcinilor, cu atît mai mult este sancționatorie arogarea sarcinilor pe care funcționarul nu le are.

Facînd abstracție de faptul că funcționarul public nu a avut împuterniciri în ceea ce privește semnarea actelor de primire-predare ale asistentului Olga Oprea,

admițînd contrariul, semnarea acestor documente, fără indicarea serviciilor prestate, constituie o faptă care se circumscrie abaterii disciplinare prevăzute la art.57 lit.f) al Legii nr.158/2008. Or, actul de primire-predare este acel act juridic prin care unul predă, iar altul primește, astfel că semnarea de către intimat a actelor respective fără a primi realmente serviciile nu are cum să nu fie considerată ca indolență și neglijență.

Fapta intimatului în depășirea atribuțiilor de serviciu se circumscrie abaterii disciplinare specificate la lit.j) al art.57 al legii nr.158/2008 - încălcarea prevederilor referitoare la obligații.

De altfel, instanța de apel așa și nu a înțeles că abaterea disciplinară prevăzută la art.57, lit.j) al Legii nr. 158/2008 nu se referă la încălcarea atribuțiilor de serviciu, în cuprinsul deciziei recurate de mai multe ori admițîndu-se confuzia respectivă prin utilizarea sintagmei neadecvate de ”obligații de serviciu”, ci la încălcarea obligațiilor. Atribuțiile de serviciu sunt prevăzute în fișa postului, fiind acele activități concrete pe care le desfășoară un funcționar public în vederea realizării scopului și a sarcinilor sale, cînd obligațiile sunt acele îndatoriri prevăzute și calificate astfel de lege.

Menționează recurentul că Legea nr. 158/2008 stipulează că funcționarul public are dreptul să *examineze probleme și să ia decizii în limitele competenței sale*. Dar, întrucît fiecărui drept îi corespunde o obligație, rezultă că funcționarul public, prin depășirea atribuțiilor sale, a încălcat obligația *de a lua decizii în limitele competențelor sale*. Fapta funcționarului de depășire a atribuțiilor de serviciu este circumstanțiată abaterii disciplinare de încălcare a prevederilor referitoare la obligații și prin prisma art.22 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 158/2008 care prevede că funcționarul public este obligat să *respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte*. Or, în măsura în care legea prevede că funcționarul public poate lua decizii doar în limitele competenței sale, *per a contrario*, luarea unor decizii care depășesc cadrul competențelor sale nu poate fi calificată altfel decît nerespectare a prevederilor legii. Pe cale de consecință, nerespectarea prevederilor legii are ca efect încălcarea obligației specificate la art.22, alin.(1) lit.a) din Legea nr.158/2008.

Afirmă recurentul că chiar dacă acest lucru nu a fost menționat expres în conținutul ordinului de destituire, fapta funcționarului poate fi încadrată ca abatere disciplinară și prin raportare la dispozițiile art.23 alin.(3) din Legea nr.158/2008. După cum a recunoscut intimatul, instanța de apel, dar și martorii audiați, semnarea actelor de primire-predare după expirarea efectelor ordinului prin care Valentin Crudu a fost numit ca coordonator al realizării Planului-cadru, a avut loc ca urmare a indicațiilor verbale și prin coordonare cu conducerea ministerului. Însă, conform art.23 alin.(2) din Legea nr.158/2008, funcționarul public trebuie să refuze executarea indicațiilor conducătorului în situația în care acestea sunt ilegale, printre care este indicat și solicitarea executării indicațiilor pe care destinatarul nu avea dreptul să le îndeplinească.

Intrucît intimatul nu a executat prevederile legale, rezultă că acesta a încălcat dispozițiile art.23 din Legea nr. 158/2008, iar ca urmare a acestui fapt -

a comis abaterea disciplinară specificată la art.57 lit.j) din Legea 158/2008.

De altfel, declarațiile unor martori, în lumina prevederilor art.132 alin.(1) Codul de procedură civilă, nici nu trebuia luate în considerare întrucât aceștia aveau un interes în proces; anume conducerea ministerului este cea care a dat indicația ilegală de a semna actele de primire-predare fără a oferi și împuterniciri în acest sens, fiind astfel interesată în mod direct de finalitatea procesului.

Concluzionează recurentul că în conținutul ordinului litigios au fost indicate toate circumstanțele de fapt ale cauzei, constatările instanței de apel privind lipsa acestora, dar și privind necomiterea vreunei abateri disciplinare nu pot fi calificate altfel decât o interpretare eronată și o neînțelegere a conținutului actului administrativ și a legislației specifice.

Aprecierea instanței că acuzațiile aduse de către angajator Olgăi Oprea, precum că aceasta nu a realizat nici o activitate potrivit contractului, nu sunt imputabile lui Valentin Crudu dacă nu s-a demonstrat că acesta nu a luat măsurile prevăzute de atribuțiile sale de serviciu pentru înlăturarea acestei stări de lucruri, indică recurentul că o califică ca fiind lipsită de sens, întrucât lui Valentin Crudu nu i s-a imputat ceea ce a făcut Olga Oprea, ci ceea ce a făcut el - a semnat acte de primire-predare fără a avea astfel de împuternici și nu a recepționat ceea pentru ce a semnat.

Indică recurentul că este alogic ca intimatul să nu supravegheze activitatea pe motiv că nu ar avea o astfel de obligație, dar, în același timp, să semneze actele de predare primire, de altfel producătoare de efecte juridice ca și cum ar primi serviciul.

În ceea ce privește faptul că acțiunile lui Valentin Crudu pentru care a fost destituit au fost examinate sub aspect penal de către Procuratura generală, care a constatat lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii - prezentat ca un argument suplimentar în susținerea deciziei instanței de apel, menționează recurentul că un atare punct de vedere nu poate fi reținut câtă vreme nici un text de lege nu leagă și nu condiționează răspunderea penală de cea disciplinară. Dimpotrivă, fiecare formă a răspunderii juridice îndeplinește cumulativ funcțiile educativă și preventivă, însă modalitatea prin care este influențat comportamentul social al oamenilor este diferită, în funcție de importanța valorilor sociale ocrotite și de consecințele care decurg din încălcarea acestora.

Caracterul autonom al diferitelor forme ale răspunderii juridice nu înseamnă că acestea se exclud întrucât sferele de relații sociale ocrotite, pe de o parte, de legislația penală, iar pe de alta - de cea în materie de răspundere disciplinară, sunt diferite.

La data de 04.03.2015 Crudu Valentin a depus referință la cererea de recurs.

Analizând legalitatea actelor de dispoziție atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 445, alin.(1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de

apel.

Instanța de recurs indică despre corectitudinea deciziei recurate din următoarele considerente.

Conform materialelor pricinii, Crudu Valentin s-a aflat în raporturi de muncă cu Ministerul Educației, fiind angajat în funcție de consilier al ministrului Ministerului Educației conform ordinului nr. 18lp din 28 septembrie 2009. Ulterior, prin ordinul nr.268 din 30 decembrie 2009 a fost transferat în funcția de șef al Direcției învățământ preșcolar, primar și secundar general începând cu 30 decembrie 2009. (f.d. 64, 65).

La 01 februarie 2012, prin ordinul nr. 43-p, Valentin Crudu a fost promovat în funcția de director al Direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar începând cu 01 februarie 2012. (f.d. 66).

Conform fișei postului aprobată la 26 ianuarie 2012, directorul Direcției generale învățământ preșcolar, primar și secundar general, constituie o funcție publică de conducere avînd sarcina de bază de a promova politica de stat în asigurarea impementării legislației în vigoare în sfera învățămîntului, educației, respectării și executării în Republica Moldova a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului în instituțiile subordonate, organizarea eficientă a activității direcției generale în vederea realizării integrale a atribuțiilor direcției etc.

Totodată prin ordinul nr. 676 din 09 august 2010, Valentin Crudu - șeful Direcției învățământ preșcolar, primar și secundar general, a fost desemnat de către Ministrul Educației, responsabil de coordonarea implementării Planului - cadru de transformare a sistemului rezidențial de îngrijire a copilului din cadrul Planului anual de activitate semnat de Ministerul Educației și UNICEF pentru anul 2010.(f.d. 72).

Colegiul reține despre corectitudinea aprecierii instanței de apel referitor la faptul că în acțiunile lui Crudu Valentin nu se înregistrează nici o abatere de la obligațiile de serviciu, precum și că intereselor Ministerului Educației nu i s-au adus nici un prejudiciu, și, toate acțiunile funcționarului public Valentin Crudu au fost întreprinse după coordonarea cu conducerea Ministerului Educației, la caz, cu ministrul Mihail Șleahțișchi și/sau viceministrul Tatiana Potîng.

Instanța de recurs notează că instanța de apel corect a stabilit că reprezentanții angajatorului au efectuat ancheta de serviciu fără să respecte principiului prezumției nevinovăției.

Astfel, în speță, instanța de apel corect a stabilit că este contrar principiului nemijlocirii și oralității și inadmisibil pentru să se accepte fără verificare și fără o judecare efectivă o situație de fapt cuprinsă într-un act de învinuire, act care a fost contestat de către cel învinuit. Or, judecarea pricinii cu privire la temeinicia ordinului de concediere, pricină care privește tocmai contestarea temeiurilor de fapt care au stat la baza destituirii din funcție, nu se poate rezuma numai la acceptarea veridicității situației de fapt descrise în ordinul de concediere sau în procesul-verbal al ședinței Comisiei de disciplină a Ministerului Educației din 25 octombrie 2012 fără aprecierea contraargumentelor angajatului concediat.

Totodată, instanța de apel corect a constatat că ordinul nu este motivat în fapt,

nefiind individualizate în mod concret faptele comise de Valentin Crudu (acțiunile, sau acțiunile) în raport cu atribuțiile sale de serviciu cuprinse în fișa postului sau alt document care conține atribuțiile de serviciu al funcționarului. (f. d. 19-20, 67-71)

Astfel, angajatorul indică în cuprinsul ordinului o serie de acțiuni nedefinite din punct de vedere faptic ale angajatului, fapta concretă prin care se încalcă atribuțiile de serviciu, timpul, locul, dovezile, pe care le califică ilegale, fără a indica norma juridică concretă pe care o încalcă, după care în temeiul art.64 lit. b) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public dispune concedierea angajatului.

Instanța de apel, corect a apreciat că fiecare persoană urmează să răspundă doar pentru fapta proprie (principiul răspunderii personale), fiind inadmisibil ca Valentin Crudu să răspundă pentru eventualele fapte ilegale săvârșite de Oprea Olga. Ori, acuzațiile aduse de către angajator Olgăi Oprea, precum că aceasta nu a realizat nici o activitate potrivit contractului, nu sunt imputabile lui Crudu Valentin dacă nu s-a demonstrat că acesta nu a luat măsurile prevăzute de atribuțiile sale de serviciu pentru înlăturarea acestei stări de lucruri.

Mai mult ca atât, pretinsul fapt că Oprea Olga nu a realizat nici o activitate, și, că a primit o remunerare de 80000 lei din contul Ministerului Educației nu a fost probat corespunzător de către angajator, fiind contrar înscrisurilor prezentate la materialele dosarului și declarațiilor date de către martori în prima instanță, cât și martorii Potîng Tatiana, Ghenciu Nicolae, Șlehtițchi Mihail și Vasilache Octavian date în instanța de apel. (f.d. 137-140, 142-163).

La fel, Colegiul reține despre corectitudinea concluziei instanței de apel referitor la incorectitudinea faptului că Oprea O. nu și-ar fi îndeplinit obligațiile de serviciu, nefiind prezentă la locul de muncă, deoarece munca sau prestarea unui serviciu, în sens larg, nu presupune deplasarea în mod necesar a angajatului la serviciu sau într-un anumit loc, întrucît munca intelectuală poate fi executată și la domiciliu.

De asemenea, contrasemnării unui contract de muncă, care a fost semnat de către reprezentantul Ministerului Educației, sau semnarea unor acte de primire predare, acțiuni realizate de Valentin Crudu în vederea continuării unor atribuții vechi, pentru care nu a fost emis un ordin expres de împuternicire, nu pot fi calificate drept abateri disciplinare, atât timp cât activitatea lui Valentin Crudu realizată în temeiul ordinului nr. 676 din 09 august 2010, a fost întreprinsă după coordonarea cu conducerea Ministerului Educației și tolerate de către angajator și pe parcursul anilor 2011 și 2012. Ori, în situația în care nu se dorea, de către angajator, implicarea lui Valentin Crudu în proiectele din domeniul protecției copilului realizate de către Ministerul Educației și UNICEF, angajatorul urma să

desemneze o altă persoană responsabilă de implementarea proiectului și nicidecum să tolereze și să accepte munca prestată de Valentin Crudu și Oprea Olga, pentru ca ulterior să-i impute lui Valentin Crudu depășirea atribuțiilor de serviciu. Ne desemnarea printr-un alt ordin a unui alt coordonator și responsabil de implementarea proiectului pentru anii 2011- 2012 este imputabilă exclusiv angajatorului, unui eventual management defectuos, și nu angajatului.

Instanța de recurs apreciază și corectitudinea aplicării normelor materiale de către instanța de apel.

Astfel, conform dispozițiilor art. 210 alin. (1) din Codul Muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; termenul în care sancțiunea poate fi contestată; organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Din aceste considerente, în ordinul de concediere a lui Valentin Crudu, Ministerul Educației urma să indice în mod obligatoriu temeiurile de fapt și de drept care au stat la baza concedierii, iar potrivit art. 89 alin. (2) din Codul Muncii anume angajatorul, în speță, Ministerul Educației este obligat să prezinte instanței probe cu privire la legalitatea eliberării din serviciul a angajatului. Or, angajatorul - Ministerul Educației nu a demonstrat modalitatea concretă de comitere a abaterii disciplinare în raport cu atribuțiile de serviciu a angajatului.

Mai mult decât atât, doar invocarea faptului de către angajator că Valentin Crudu a săvârșit abaterile descrise de art.57 lit. (f) și (j) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ulterior declanșării procesului, adică invocarea neglijenței repetate sau tergiversarea sistematică a îndeplinirii sarcinilor; încălcării prevederilor referitoare la obligații, incompatibilități, conflict de interese și restricții stabilite prin lege, fără a indica concret și concis în cuprinsul ordinului de concediere cum s-a manifestat în fapt neglijența, tergiversarea, sau încălcarea obligațiilor de serviciu de către Valentin Crudu, reprezintă o încălcare inadmisibilă pentru formularea unei acuzații de comitere a abaterii disciplinare. Astfel, instanța de apel corect a reținut că în speță, nu există nici un temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare față de angajat.

Este corectă constatarea instanței de apel referitor la faptul că fiecare persoană învinuită, indiferent de gravitatea și caracterul învinuirii, indiferent de calitatea sa, simplu cetățean sau funcționar public, beneficiază de prezumția nevinovăției pe tot parcursul desfășurării anchetei, potrivit art. 6 din CEDO, art. 21 din Constituție, nefiind admisibilă învinuirea unei persoane de comiterea unei fapte ilegale (după cum se invocă în ordinul de concediere), indiferent de calificarea juridică - infracțiune, contravenție, delict sau simplă abatere disciplinară, atâta timp, cât învinuirea nu va fi susținută prin administrarea unor probe concludente, probe care

permit formularea unor concluzii certe și univoce cu privire la existența faptei și a vinovăției făptuitorului-angajat.

În concluzie, o astfel de abordare generală a unei abateri disciplinare nedefinite în fapt, potrivit exigențelor art. 210 alin. (1) din Codul Muncii, este ilegală și inadmisibilă, din punct de vedere juridic, din simplul motiv că orice faptă ilicită care se impută unei persoane trebuie să cuprindă obligatoriu o serie de elemente - latură obiectivă, latură subiectivă, elemente de timp și loc.

Mai mult, la caz, acțiunile presupuse ilegale de către angajator ale lui Valentin Crudu, în sensul invocat supra în ordinul de concediere, au fost verificate de către Procuratura mun. Chișinău în cadrul cauzei penale cu nr.2012032161 care s-a finisat la 07 martie 2013 prin emiterea ordonanței de clasare a cauzei penale în privința lui Valentin Crudu, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, (f.d. 61, 103-116, 153-163).

În aceste circumstanțe, simpla enunțare în termeni generali a unor abateri disciplinare în ordinul de concediere, fără a descrie elementele obligatorii ale faptelor descrise, neprobarea acestora, urmează a fi calificată în virtutea principului nevinovăției persoanei și dreptului acesteia la un proces echitabil (art. 6 din CEDO) drept acuzații nedemonstrate, neputând constitui temei de concedierea ultimului.

Astfel, corect a stabilit instanța de apel că Valentin Crudu a fost concediat ilegal din serviciu de către Ministerul Educației și acesta urmează să fie restabilit în funcție.

Conform art. 89 alin. (1) Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată.

Conform art. 90 alin. (1) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Conform art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că din certificatul prezentat de către Crudu V. urmează că salariul mediu al acestuia este de 7150 lei.

Totodată instanța de recurs indică că salariul urmează să fie încasat de la recurent în beneficiul intimatului din 18 decembrie 2012, ziua concedierii pînă la executarea hotărîrii, ținîndu-se cont de salariul mediu indicat supra.

Conform art. 90 alin. (2) lit. c) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat

salariatului.

Conform art. 90 alin. (3) Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Din considerentele expuse Colegiul indică că instanța de apel corect a conchis că Valentin Crudu a fost concediat de la serviciu contrar prevederilor legale de către Ministerul Educației și pretenția acestuia privind repararea prejudiciului moral este întemeiat și instanța de apel corect a încasat suma de 7500 lei, ceea ce corespunde suferințelor morale suportate de ultimul.

De asemenea, instanța de apel corect a repartizat cheltuielile de judecată.

În aceste circumstanțe instanța de recurs reiterează că instanța de apel la emiterea soluției sale corect a apreciat situația de fapt, corect a aplicat normele de drept materiale și a emis o hotărâre legală și întemeiată din care considerente se va respinge recursul Ministerului Educației cu menținerea deciziei recurate.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Educației împotriva deciziei din 04 august 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține decizia din 04 august 2014 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Crudu Valentin împotriva Ministerului Educației privind anularea ordinului de concediere, restabilire în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de ședință

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadi

Ion Druță

Petru Moraru

Oleg Sternioală